

Амма улууһун Алтаннаабы «Кэскил» уһууаан

Дорбун алыптаах дойдутугар айан.

([с], [ш] дорбуннору тылга, этиигэ сөпкө сангарабыт)

Бөлбүнэн ооньуу дьарык.

Педагог-логопед:

Яковлева Елена Николаевна

Технологической карта

Яковлева Елена Николаевна – педагог-логопед, үлэ ыстааһа 7 сыл, ылар дуоһунаска сөп түбэһии (сзд)

Тема: Дорҕоон алыптаах дойдутугар айан.

([с], [ш] сүһүөххэ, тылга, этиигэ сөпкө сангарабыт)

Бөлөбө: бэлэмнэнии

Көрүнгэ, ньымата: бөлөбүнэн оонньуу дьарык.

Сыала: дорҕооннору чуолкайдык сангарарга тыыны сөпкө туһаныы, тылы эрчийии, тыл саппааһын байытыы.

Соруктара:

Үөрэтэр: толору этии онорорго, биирдиилээн предметтэри бөлөхтөөн этэргэ, тыллар утары суолталарын сөпкө этэргэ үөрэтии.

Сайыннарар: тыл-уос, тарбах былчынгарын сайыннарыы, тыыны сөпкө туһаныы.

Иитэр: бэйэ-бэйэни истэргэ, убаастабыллаахтык сыһыанаһарга, көмөлөһөргө иитии.

Иитиллээччи дьарык түмүгэр ылар сатабыла: ыйытыыларга хоруйдуур, соруудабы өйдүүр, толорор, тиһэбэр тиэрдэр.

Туттуллар тэриллэр: экран, музыка, ойуулаах карточкалар, мас ойуулаах фишкалар, балансировачнай дорожка, кыра кыыл оонньуурдар, иһиттэр, паровоз, оҕолорго бэриллэр билет.

Түһүмэх	Сатабыл, үөрүйэх инэриллиитэ	Логопед үлэтэ		Итиллээччи үлэтэ	Бириэ мэтэ	Тутгар тэриллэрэ
Кирири чааһа (3 мин)	Эбэрдэлэһии, бэйэни билиһиннэри, эйэбэс сыһыан	<p>Дорооболорун, ытысчааннарым!</p> <p>Тас! Тас! Тас!</p> <p>Үтүө күн буоллун атахчааннарым!</p> <p>Топ! Топ! Топ!</p> <p>Дорооборун издэсчээннэrim!</p> <p>Плюх! Плюх! Плюх!</p> <p>Минньигэс бэйэчээннэrim!</p> <p>Плюх! Плюх! Плюх!</p> <p>Үтүө күн буоллун уосчааным</p> <p>Чмок! Чмок! Чмок!</p> <p>Дорооболорун тиисчээннэrim!</p> <p>Тыс! Тыс! Тыс!</p> <p>Үтүө күн буоллун мурунум!</p> <p>Бип! Бип! Бип!</p>	<p><i>(илиилэрин утары ууналлар, ытыстарын үөһэ-аллараа эргитэллэр)</i></p> <p><i>(ытыстарын 3-тэ таһыналлар)</i></p> <p><i>(атахтарынан муостаны 3-тэ тыаһаталлар)</i></p> <p><i>(издэстэрин имэринэллэр)</i></p> <p><i>(уостарын чорботон тыас таһаараллар)</i></p> <p><i>(тиистэрин бэйэ-бэйэлэригэр тыаһаталлар)</i></p> <p><i>(муннуларын төбөтүн ыйар тарбахтарынан сэрэнэн баттыыллар)</i></p>	<p>Бэйэ-бэйэни кытта эбэрдэлэһэллэр</p> <p>Төгүрүччү туран эрчиллиини онороллор</p>	3 мүн	
<p>Үтүө күнүнэн оҕолоор! Чэйин билсиһиэбин, мин аатым Елена Николаевна, Алтаннаабы Кэскил уһуяантан эһигини кытта оонһуу кэлим, онтон</p>						

		эн кимнигнэ?... Оџолоор, биһигэ ыалдыттардаахпыт Дорооболоһуоххайын эрэ.			
Актуализация знаний (4 мин)		Оџолоор ыраах айанга (путешествиеџа) тугунан айанныыларый? Сөп, маладыастар! Онтон биһиги бүгүн паровоһунан дорџоон алыптаах дойдуларыгар айанныахпыт. Паровоһу ким ыытарый? Ханнык идэлээх киһи? Машинист ыытар эбит. Бары машинист диэтибит эрэ. Маладыастар, мин бүгүн машинист буолабын онтон эһиги айанныыттар буолабыт. Паровозка киирэргитигэр тугу көрдөрөџүтү?Саамай сөп, айанныыттар хайаанда билеттаах буолуохтааххыт, билигин барыгытыгар билет биэрэбин. Оџолоор, паровозпут хайдах тыаһырый? Билигин музыка тыаһаатаџына	(массынанан, самалетуанан, поһынан) (машинист). Оџолор хамсаныны үтүктэн,		Музыка <i>Музыка.</i>

		<p>бары паравоз тыаһын үтүктэбит. Чэйин олорсуоҕун, айанна турунуоҕун!</p> <p>Оҕолоор, дорҕоон алыптаах дойдутугар тийэн кэллибит. Манна биһигини араас оонньуулар, сорудахтар күүтэллэр. Бастакы сорудахпыт тыыны эрчиллиитэ. Бары туран сөпкө тыынабыт, муннубутунан салгыны ылабыт, аяхпытынан таһаарабыт. С дорҕоону этэрбитигэр тииспит көстөр уос үөрэр, ш дорҕоону этэрбитигэр уос чорбойор.</p> <p>Иккис сорудах тыл-уос эрчиллиилэрэ. Баран олопосторго олоробут, экраны көрөбүт уонна үтүктэбит. Сиэркилэбэ көрүнэн оноробутун умнубаппыт. Маладьыастар. күрүө-слон, тииспитин суунабыт, бегемот, блины, тиэстэ мэһийэбит, шарик, чаһы, хачыал, минньигэс барыанһа, ат, тэллэй.</p>	<p>музыканын тыыны эрчиллиитин онороллор.</p> <p>Экраны көрөн артикуляционнай гимнастиканы онороллор.</p>		Экран
Сүрүн чааһа (5 мин)		<p>Үһүс сорудах тарбах былчыннарын сайыннарыы. Төгүрүктүү турдубут. Миигин үтүктэбит, эрчиллиилэри оноробут.</p> <p>Төрдүс сорудах сүһүөхтэри санарабыт. Са-ша-са-ша-са-ша, со-шо-со-шо-со-шо, си-ши-си-ши-си-ши этэрбитигэр бу муостанан хаамабыт, сүһүөхтэри этэрбитигэр оонньууру</p>	<p>Музыканын тарбах эрчиллиилэрин үтүктэн онороллор</p> <p>Биир биир муостанан хаамаллар,</p>		Музыка Балансировочная доска, кыыллар

		муоста уна өртүттэн ылабыт са диибит, оонньууру ханас өртүгэр көһөрөбүт уурарбытыгар ша диибит.	сорудабы онороллор, бэйэ-бэйэлэрин бэрэбиэркэлэнэлэр		оонньуурдара
Физминутка (3 мин)		Бары бииргэ туран сэрээккэтэ оноруоххайын! Экраны көрөбүт хамсанылары үтүктэбит	Бары туран сэрээккэлиллэр		
Продуктивн ая деятельность (5 мин)		<p>Билигин оонньуур оонньуубут ойууну көр утары суолталаах ойуутун бул уонна этиини толору эт.</p> <p><i>Бу массына ыраас, онтон бу массына кирдээх.</i></p> <p><i>Бу эһэ ыраас, онтон бу эһэ кирдээх.</i></p> <p><i>Бу куоска манан, онтон бу куоска хара.</i></p> <p><i>Бу ат манан, онтон бу ат хара.</i></p> <p><i>Бу кыыс үөрбүт, онтон бу кыыс хомойбут.</i></p> <p><i>Бу клоун үөрбүт, онтон бу клоун хомойбут.</i></p> <p><i>Бу халыг кинигэ, онтон бу чараас кинигэ.</i></p> <p><i>Бу синньигэс киистэ, онтон бу кэтит киистэ.</i></p> <p>Билигин мин эһиэхэ мас фишкалары биэрэбин, эһиги чуолкайдык, улаханлык туох ойууламмытын этэбит уонна тахсан экран иннигэр туран иһэбит (шортик, майка, куопта, бэргэһэ). Оҕолоор мань барытын биир тылынан туох диибитий? (Саһыл, эһэ, бөрө, куобах)</p>	<p>Оҕолор толору эппиэттэрэ.</p> <p>Танас.</p> <p>тыа кыыллара.</p>		Карточкалар

		<p>(Сүбүөкүлэ, оҕурсу, помидор, моркуоп) бу барыта Маладьыастар!</p> <p>(яблоко, банан, груша, апельсин)</p> <p>(ынах, ат, сибиинньэ, ыт).</p>	<p>Оҕуруот астар.</p> <p>фрукталар</p> <p>Дьизэ кыллара</p>		<p>Мас ойуулаах фишкалар</p>
Рефлексия		<p>Маладьыастар, чэ эрэ аны төгүрүччү турдубут. Биһиги бүгүн тугунан айаннаатыбыт? Билигин бу паровоһу ытыһабыт, ким тугу сөбүлээбитин этэр.</p>	<p>Оҕолор эһиэттэрэ.</p>		